

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

Psichologinės žinios bibliotekų specialistams-edukatoriams

2017 10 12

Panevėžys

I. Ramoškaitė

Programa

- 10:00–11:30 Įvadas į mokymus. Bibliotekos lankytojų psichologinis portretas.
- 11:45–13:15 Asmenybės raidos ypatumai. Kaip atpažinti skirtingo amžiaus žmonių poreikius, parengti edukacines veiklas ir įtraukti lankytojus.
- 13:45–15:15 Bendravimas, bendradarbiavimas ar lankytojų konsultavimas? Kaip tai padaryti.
- 15:30–17:00 Kaip elgtis konstruktyviai sudėtingose bendravimo situacijose. Seminaro apibendrinimas

Kokios šių žmonių grupių savybės yra svarbios edukatoriaus darbe?

- Suaugusio
- Vaiko
- Paauglio
- Senjoro

Asmenybės raidos stadijos

- 0 – 1m. Saugumas – nesaugumas
- 1 – 3m. Autonomiškumas – gėda
- 3 - 6m. Iniciatyvumas – kaltė
- 7- 11m. Meistriškumas – menkavertiškumas

Asmenybės raidos stadijos

- Paauglystė
identiškumas – vaidmenų sumaištis
- Jaunystė
intymumas – izoliacija
- Branda
generatyvumas – stagnacija
- Senatvė
integracija – neviltis

[https://www.youtube.com/watch?v=uy
oPQAidwYc](https://www.youtube.com/watch?v=uy
oPQAidwYc)

Kurie sakiniai Jums tinka

Labiau patinka dirbti vienam

Patinka dirbti su partneriu

Man reikia braižyti teksto schemas

Aš užsirašau visą turinį

Man reikia naujas žinias vizualizuoti

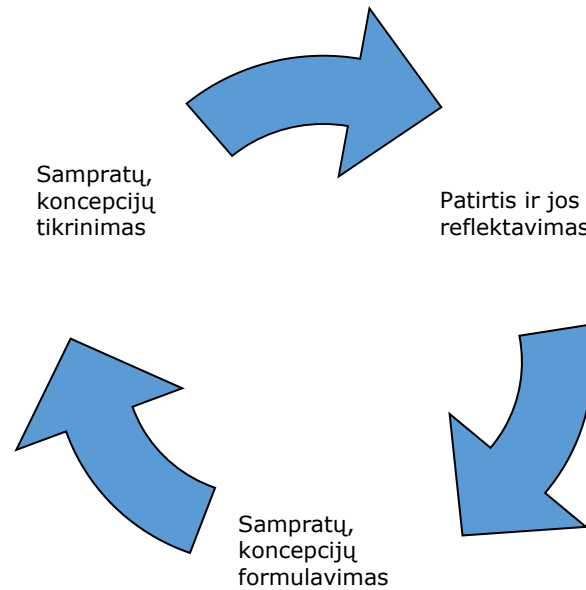
Aš pagal turinį susikuriu asociacijas

Man reikia pačiam, tai, ką išmokau, išstarti, pasakyti

Mokymosi stiliai

- 29% išmoksta matydami
- Vizualinis stilius
- 34% išmoksta klausydami
- Akustinis stilius
- 37% išmoksta per judesį
- Kinestezinis stilius

Patirtinio mokymosi modelis

Kas įtakoja mokymąsi

Asmenybės faktoriai

- intravertas/ekstravertas
- pasiruošimas rizikuoti/tolerancija daugiareikšmiškumui: kaip lengvai aš susitvarkau su tuo, kas neaišku, netikra? Kaip aš elgiuosi klaidų atveju? Nerimastingumo lygmuo
- Valios savybės, gebėjimas kelti tikslus ir jų siekti

Suvokimo ypatybės

- Dėmesio apimtis, išlaikymas
- kam teikiama pirmenybė, koks mokymosi stilius dominuoja (akustinis, vizualinis, kinestetinis ir t.t.)

Aplinka

- Priklausantys nuo aplinkos besimokantieji stebi ir konkrečią aplinką (svarbu tvarka, ypač svarbūs kvapai, garsai, labai svarbus mokantis asmuo)

Dažniausios šiandienos mokinių mokymosi problemos (mokytojų požiūriu)

- Skurdus žodynas/prastas raštingumas /mokiniai nesupranta tekstų/ nemoka reikšti minčių žodžiu
- Negirdi/nesiklauso /nesusikaupia/ neišlaiko dėmesio
- Užduotis atlieka paviršutiniškai/nesigilina į informacijos turinį
- Nesiekia analizuoti, apibendrinti, palyginti, trūksta kritinio mąstymo
- Sunkiai mokosi mintinai/įsimena
- Skuba/ neturi kantrybės/ neplanuoja/ neturi darbo sistemos

Dēmesio koncentracija

- Mūsų vaikų ir suaugusiųjų dēmesį dažnai „atitraukia“ telefonai, kompiuteriai, socialiniai tinklai ir t.t.
- Stimulų alkis sukuria situaciją, kurioje sudėtinga pamoka lėtai siekiant tikslų lemia labai greitą „išsijungimą“ arba paprasčiausiai tampa neįdomu...
- Daugiaveikliškumas- natūrali vaikų ir mūsų gyvenimo dalis. Atlikdami daug veiklų vienu metu mokiniai sunkiai sukaupia dēmesį į vieną užduotį, mažiau įsigilina ir pamato įvairius jos aspektus

Skaitymas kelia naujus iššūkius

- Stiprėja „ekraninis“ skaitymo elgesys.
- Paviršinis ir greitasis skaitymas mažina teksto suvokimą, turinio supratimą.
- Kuo daugiau laiko reikia skirti informacijos suvokimui, tuo mažiau laiko lieka informacijos supratimui ir įsiminimui.
- Skaitymas internete mažina skaitančiojo galimybes susikaupti ir apmąstyti, tai ką jis skaito (Carr, 2008).

Vidinė ir išorinė motyvacija

Išorinė motyvacija atsiranda tada, kai motyvacija kyla iš išorės pvz., atlygio troškimas, bausmės baimė, gėda, pripažinimo ar laimėjimo poreikis ir t.t.)

Vidinė motyvacija

- iš paties žmogaus noro tobulėti, išreikšti save ir t.t.
- iš užduoties ypatybių (įdomi, patinka, atitinka poreikius, vertinga ir t.t.

Užduotis

- Pagal pateiktą edukacinės programos aprašymą, paruoškite motyvuojantį kvietimą
- Kokiu būdu kvietimas pasieks galimus programos dalyvius

Kokie svarbiausi kvietimo žodžiai?

Kviečianti kalba

- *Siūlau*
- *Galite*
- *Patariu*
- *Prašau*
- *Pabandykite*

Kontroliuojanti kalba

- *Reikalauju*
- *Privalote*
- *Turite*
- *Tikiuosi*
- *Įspėju*

Galimas procesas

- Smalsumo sužadėjimas

- Iššūkių pasiūlymas

- Smagumo, linksmumo pasiūlymas

Padededa suprasti

- Informacijos pateikimo forma
- Sąvokų vartojimas
- Informacijos dubliavimas

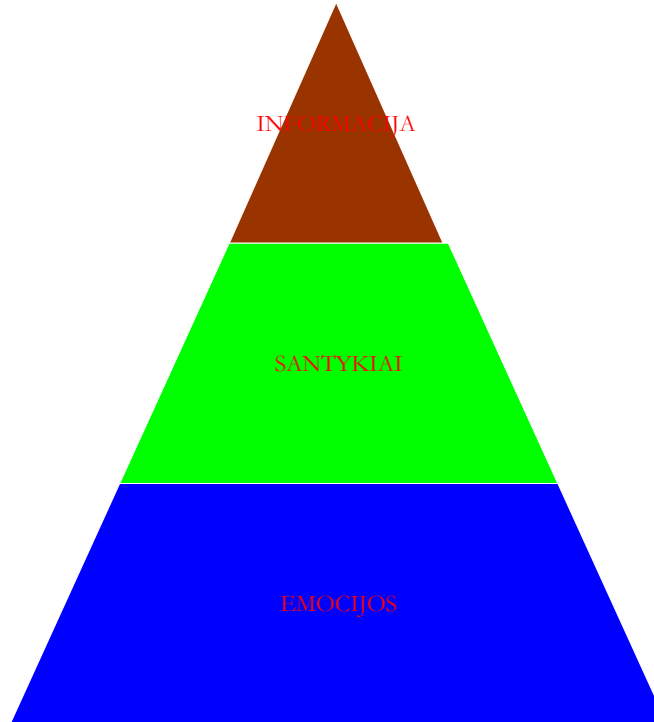
Ko nori žmonės

- Daryti pinigus;
- Taupyti laiką;
- Kažką gauti be pastangų;
- Gauti daugiau laiko;
- Turėti patogumą;
- Būti sveiku;
- Būti populiariu

Žmonės vengia

- Kritikos
- Pasikeitimo esamoje padėtyje
- Fizinio skausmo
- Reputacijos praradimo
- Pinigų praradimo
- Problemų

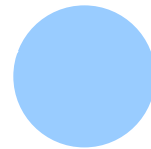
Bendravimo lygmenys

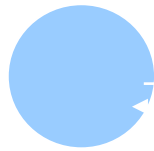
dominuojantis

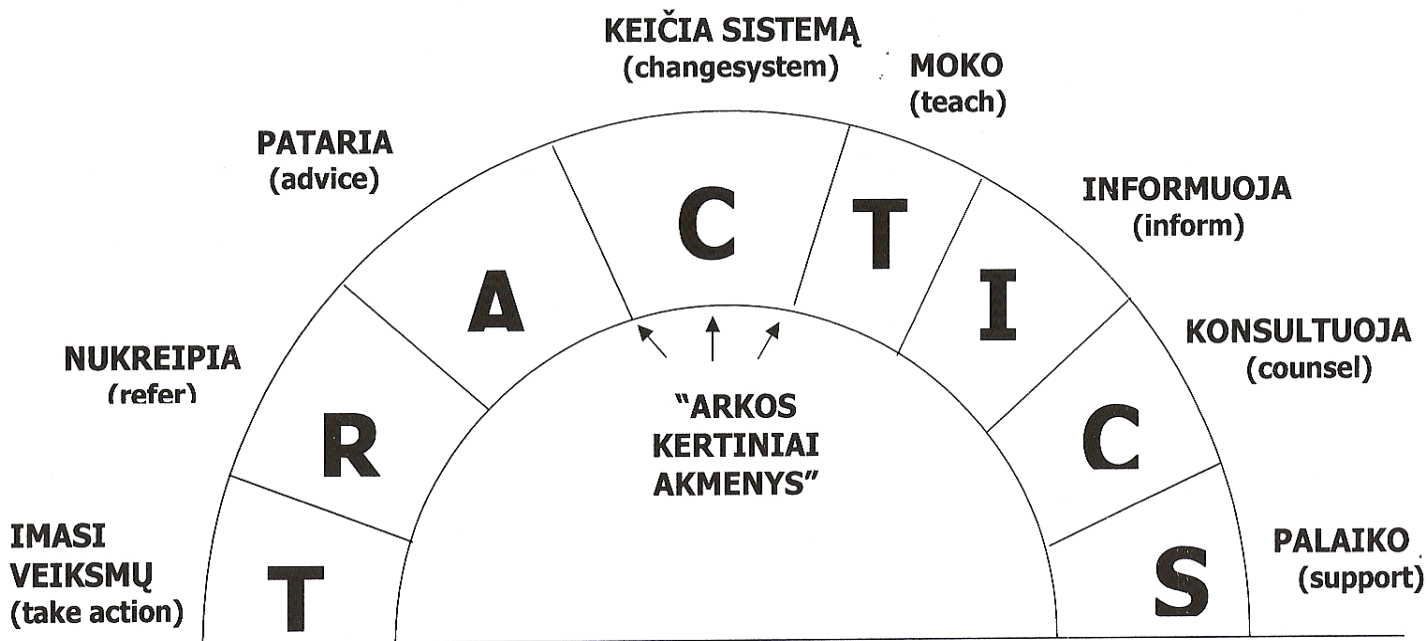

pasiduodantis

bendradarbiavimas

KONTROLIUOJA
KONSULTANTAS

PASIKLIOVIMO SAVIMI
KONTINUUMAS

KONTROLIUOJA
KLIENTAS

TRACTICS: KONSULTAVIMO MODELIS

(IŠ NICEC)

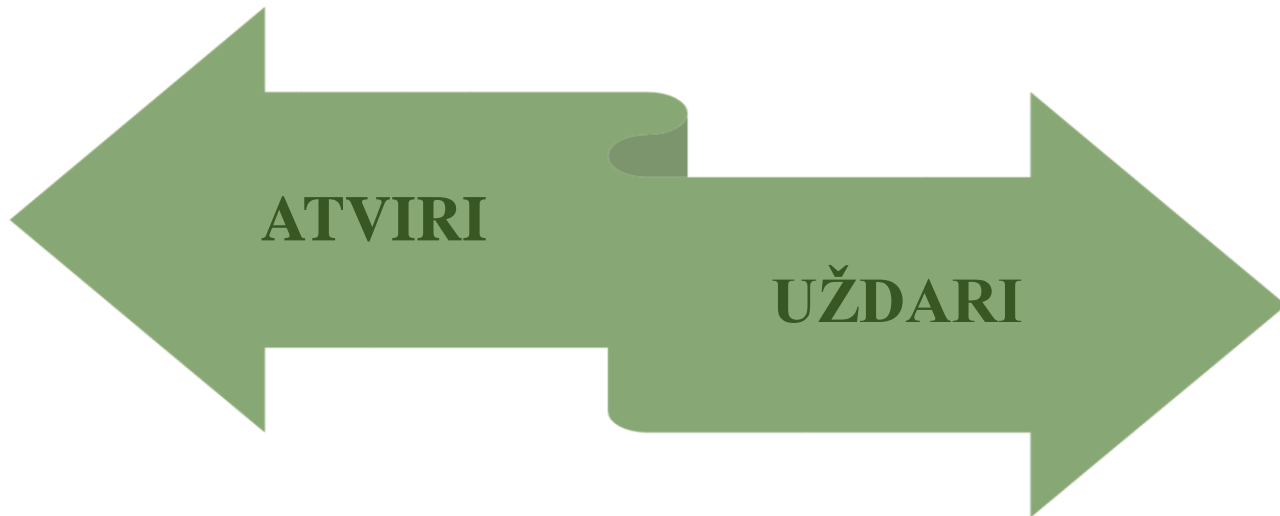
KONTAKTO UŽMEZGIMAS

Svarbu:

- sukurti palankią bendravimui erdvę
- pasirinkti tinkamą bendravimo atstumą
- užmegzti akių kontaktą
- įvertinti savo ir konsultuojamojo kūno pozą
- įvertinti kokį santykį žadame kurti

Klausimų įvairovė ir formulavimo ypatumai

Klausimų klasifikacija, atsižvelgiant į atsakymo išplėtojimo lygį

Klausimų įvairovė ir formulavimo ypatumai

Neefektyvūs klausimai – tokie, kurie prasideda žodžiais “Kodėl?”, “Kam?”

Klausimai “Kodėl?”, “Kam?” veda nuo jausmų link protavimo. Pradėjęs analizuoti, labai dažnai žmogus apkaltina tik save, vietoj to, kad ieškotų konstruktyvių problemos sprendimo būdų.

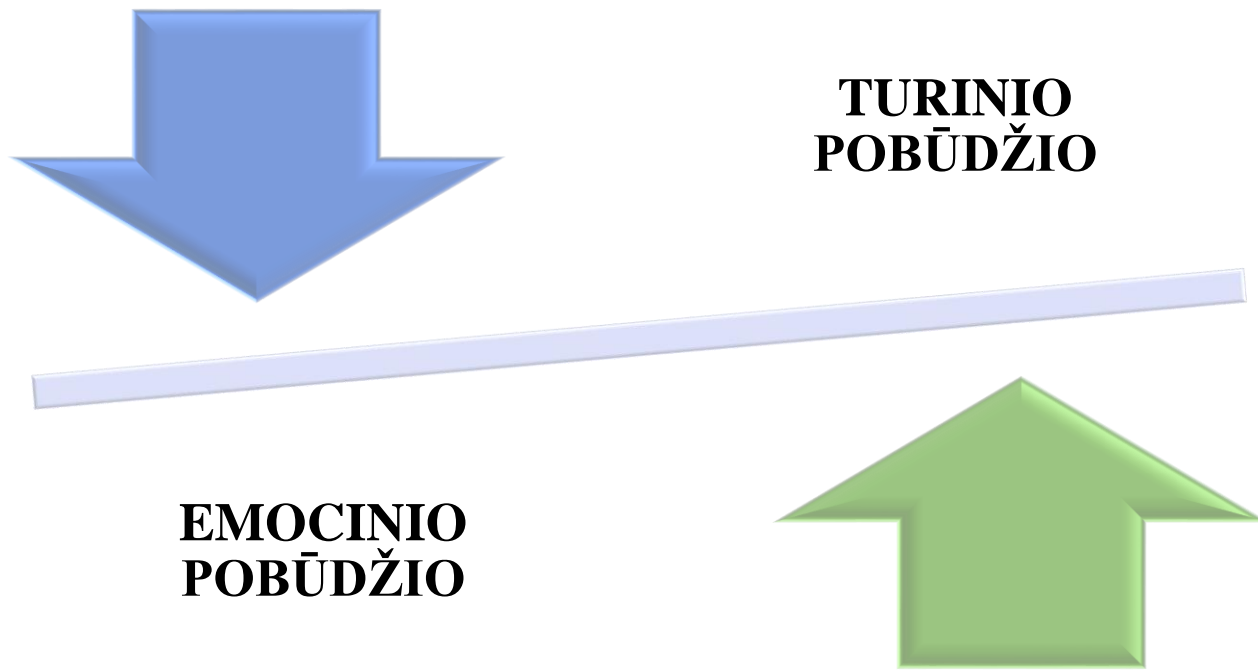
Skatina gintis ar užsisklęsti.

Klausimų įvairovė ir formulavimo ypatumai

Alternatyvūs klausimai - formuluojami “arba... arba” principu ir siūlantys pasirinkti vieną iš dviejų sprendimų, nors realiai egzistuoja ir daugiau nei du problemos sprendimų variantai.

Klausimų įvairovė ir formulavimo ypatumai

Klausimų klasifikacija, atsižvelgiant į psichinių procesų įtraukimo lygį

Konflikto sprendimo etapai

- Garo nuleidimas
- Priežasties patikslinimas
- Teisės į pyktį pripažinimas
- Savo pozicijos išdėstymas
- Susitarimas/derybos

Apibendrinimas

Parašykite po 1-3 dalykus:

- kuriais galėsiu pasinaudoti
- ką papasakosiu kitiems
- kas man buvo nereikalinga